

Dosarul nr. 3ra-1295/21
2-19193916-01-3ra-16122021

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: I. Secieru-Coșleț)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, V. Negru, G. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

13 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux”, reprezentată de avocata Natalia Covaliov,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux” împotriva Biroului Vamal Centru al Serviciului Vamal cu privire la anularea actului administrativ și obligarea restituirii sumei,

împotriva deciziei din 01 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux” ”, reprezentată de avocatul Natalia Covaliov, și menținută hotărârea din 29 octombrie 2020 a Judecătoriai Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 06 decembrie 2019, SRL „Sorinlux” a depus cerere de chemare, în procedura contenciosului administrativ, împotriva Biroului Vamal Centru cu privire la anularea actului administrativ și obligarea restituirii sumei.

În susținerea acțiunii reclamanta a indicat că la 15 octombrie 2019, Biroul Vamal Centru a emis decizia de regularizare nr.1287, prin care au fost recalculat drepturile de import anterior calculate la valoarea în vamă a mărfii importate în baza declarațiilor vamale în detaliu nr.XXXXXX din 22 octombrie 2015 și nr.XXXXXX din 05 noiembrie 2015, i-a fost înaintată spre plată pentru declararea eronată a valorii totale facturate a mărfurilor importate, suma obligației vamale totale în mărime de 389731,06 lei, constituită din suma diferenței în mărime de 240421,75 de lei și penalitate în sumă de 149309,31 de lei.

La 24 octombrie 2019 a depus la Serviciul Vamal contestație, solicitând anularea deciziei de regularizare nr.1287 din 15 octombrie 2019 a Biroului Vamal Centru, însă prin răspunsul nr.28/11-18590 din 08 noiembrie 2019 aceasta a fost respinsă.

Reclamanta consideră că actul administrativ contestat a fost emis neîntemeiat și ilegal, posibil de a fi anulat, din următoarele motive.

În baza declarațiilor vamale de import nr.XXXXXX din 22 octombrie 2015 și nr.XXXXXX din 05 noiembrie 2015 a importat în Republica Moldova marfă din Turcia.

În urma controlului efectuat de colaboratorii vamali privind legalitatea întocmirii declarațiilor vamale, s-a stabilit poziția tarifară a mărfii importate, care nu a fost modificată nici prin decizia de regularizare.

Declarația vamală a fost acceptată și validată, fapt confirmat prin aplicarea ștampilei organului vamal.

Pentru perfectarea declarațiilor vamale a prezentat brokerului vamal toate actele necesare efectuării devamării și calculării drepturilor de import, pe care le-a întocmit, iar colaboratorii vamali la rândul lor le-au verificat și validat, acordând liber de vamă.

În viziunea reclamantei colaboratorii vamali ai Biroului Vamal Centru din start trebuiau să verifice corectitudinea întocmirii declarațiilor vamale.

Mai mult, prin decizia de regularizare constatată nu s-au constatat încălcări, ci doar a fost modificată valoarea statistică, ceea ce nu constituie drept temei de sancționare.

Pe lângă acesta, la momentul întocmirii și validării declarației vamale programul Asycuda Word funcționa și putea fi verificată valoarea statistică la acea perioadă.

Respectiv, este inechitabil aplicarea valorii statistice din octombrie 2017, la mărfurile importate în martie 2016, or, este evident faptul că prețurile pe parcursul unui sau majorat și la vânzător.

În contextul enunțat, și cu trimitere la prevederile art.128 lit.a) și art.141 alin.(2) și (3) din Codul vamal, pct.3 lit. h) din ordinul nr.333-O din 31 iulie 2014 al Serviciului Vamal, pct.81 lit.a) și f) și pct.47 lit. i), m) și q) din Regulamentul cu privire la activitatea brokerului vamal și a specialistului în domeniul vămuirii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1290 din 09 decembrie 2005 și art.10 din Legea cu privire la tariful vamal nr.1380 din 20 noiembrie 1997, SRL „Sorinlux” a solicitat admiterea acțiunii, anularea deciziei de regularizare nr.1287 din 15 octombrie 2019 emisă de Biroul Vamal Centru și obligarea Biroului Vamal Centru să-i restituie suma de 389731,06 lei încasată în baza deciziei de regularizare.

Prin hotărârea din 29 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de SRL „Sorinlux”.

La 03 noiembrie 2020, prin intermediul poștei electronice, SRL „Sorinlux”, reprezentată de avocata Natalia Covaliov, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 19 ianuarie 2021 a prezentat motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii din 29 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 01 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de SRL „Sorinlux” ”, reprezentată de avocatul Natalia Covaliov, și menținută hotărârea din 29 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Fiind învestite cu judecarea cauzei, prima instanță și instanța de apel au motivat soluția de respingere a acțiunii prin faptul că la 05 noiembrie 2015 SRL „Sorinlux” a depus declarația vamală nr.XXXXXX, iar la 22 octombrie 2015 declarația vamală nr.XXXXXX pentru importul de mărfuri.

Instanțele de judecată au menționat că Biroul Vamal Centru, considerând că SRL „Sorinlux” la importul de mărfuri conform declarațiilor vamale nominalizate a prezentat prețuri considerabil de mici comparativ cu alte mărfuri identice sau similare importate de alți agenți economici, a pus la îndoiala veridicitatea valorii mărfii în vamă, astfel prin procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr.XXXXXX din 27 septembrie 2019, a supus reverificării declarațiilor vamale indicate supra.

Instanțele au reținut că din procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. XXXXXX din 14 august 2018, rezultă că conform planului de activitate pentru anul 2018 au fost supuse reverificării declarațiile vamale cu nr.XXXXXX din 22 octombrie 2015 și nr.XXXXXX din 05 noiembrie 2015 referitor la verificarea tranzacțiilor de import realizate de SRL „Sorinlux”.

Potrivit declarației vamale din 22 octombrie 2015 se atestă importarea mărfurilor: „cuptoare electrice, cuverturi de pat” expediate de „TAHA EV Gerecleri ic ve dis tic LTD STI” din Turcia, invoice nr.XXXXXX din 19 octombrie 2015 cu valoarea facturată de 14257,78 de dolari USD. Declarația vamală respectivă a fost selectată pe culoarul galben de control vamal, care permite acordarea liberului de vamă după efectuarea controlului documentar.

Cu referire la declarația vamală din 05 noiembrie 2015, în procesul-verbal nr.XXXXXX din 14 august 2018, s-a indicat că SRL „Sorinlux” a importat mărfuri: „plite și sobe de încălzit, cuptoare electrice „Zilan”, uscătoare de rufe, mese de călcat, cutii poștale, cuverturi electrice, lenjerie, maiouri și colanți”, expeditorul fiind același ca și la declarația precedentă, iar valoarea mărfii fiind de 12196,45 dolari USD. Din actul de control fizic, rezultă că mărfurile respective corespund poziției tarifare declarate, divergențe de cantitate nu s-au depistat.

Totodată, din actul analizat se evidențiază că prin intermediul asistenței juridice internaționale nr.6250 din 22 decembrie 2015, de la autoritatea vamală turcă s-a solicitat informația cu privire la verificarea tranzacțiilor de import ale reclamantei conform declarațiilor vamale din 22 octombrie 2015 și 05 noiembrie 2015. La rândul său, autoritatea vamală turcă a remis în adresa Serviciului Vamal copiile autentificate ale declarațiilor vamale de export nr.XXXXXX din 20 octombrie 2015, nr.XXXXXX din 02 noiembrie 2015, invoice nr.XXXXXX din 19 octombrie 2015, nr.XXXXXX din 02 noiembrie 2015, CMR nr. XXXXXX din 19 octombrie 2016, nr.XXXXXX din 03 noiembrie 2015 și carnet TIR nr.XXXXXX din 20 octombrie 2015, nr. XXXXXX din 03 noiembrie 2015, potrivit cărora a fost perfectată tranzacția de export din Turcia în Republica Moldova.

S-a stabilit că, în procesul-verbal de reverificare au fost contrapuse informațiile parvenite de la autoritățile turce, cu datele din documentele comerciale de însoțire anexate la declarațiile vamale analizate, stabilindu-se divergențe cu privire la costul mărfii importate, care generează o valoare facturată mai mare decât valoarea mărfii declarate: invoice nr.XXXXXX din 19 octombrie 2015 cu valoare facturată de 37798,00 dolari USD și conform invoice nr.XXXXXX din 02 noiembrie 2015 cu valoarea facturată de 26154,50 dolari USD, înregistrându-se o diminuare a valorii facturate a mărfii de 37498,27 dolari USD.

În rezultatul controlului, organul vamal a depistat că la momentul vămuirii ar fi prezentat documente comerciale, care conțin date eronate cu privire la valoarea totală a mărfurilor, în scopul diminuării valorii mărfii în vamă și eschivării de la achitarea integrală a drepturilor de import.

Altfel, pentru marfa importată conform declarației vamale nr. XXXXX din 22 octombrie 2015, invoice nr. XXXXX din 19 octombrie 2015, valoarea facturată constituie 37798,00 de dolari USD și valoarea în vamă - 750237,38 de lei, pentru marfa importată conform declarației vamale nr. XXXXX din 05 noiembrie 2015, invoice nr. XXXXX din 02 noiembrie 2015 valoarea facturată constituie 26154,50 de dolari USD, valoarea în vamă - 522650,60 de lei, iar în urma constatărilor date Biroul Vamal Centru a considerat că urmează a fi recalculate suplimentar și a fi încasate drepturile de import în sumă totală de 240421,75 de lei.

Instanțele de judecată au remarcat că procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. XXXXX din 14 august 2018, a fost notificat SRL „Sorinlux” la 20 august 2018, fapt confirmat prin copia certificată a avizului poștal (f.d. 166, dosar administrativ). La fila 160 a dosarului administrativ se conține citația de audit post vămuire/reverificare, care a fost recepționată de SRL „Sorinlux” la 10 august 2018 (f.d. 161, dosar administrativ). După care conține nota de prezentare a funcționarului autorității pârâte cu propunere de întocmire a deciziei de regularizare (f.d. 156-159, dosar administrativ). Iar, la 15 octombrie 2019 Biroul Vamal Centru a emis decizia de regularizare nr.1287 (f.d. 5-14).

Nefiind de acord cu actul administrativ, la 24 octombrie 2019 SRL „Sorinlux” a depus contestație, solicitând anularea procesului-verbal nr.89.19/3-R din 27 septembrie 2019 și deciziei de regularizare nr.1287 din 15 octombrie 2019 (f.d. 15-16).

Prin răspunsul nr.28/11-18590 din 08 noiembrie 2019, Serviciul Vamal a respins contestația, motivând prin faptul că acțiunile organului vamal sunt legale și întemeiate, iar motive pentru admiterea cerințelor invocate nu s-au constatat (f.d. 17).

La 06 decembrie 2019 SRL „Sorinlux” s-a adresat cu acțiune în judecată împotriva Biroului Vamal Centru, solicitând anularea deciziei de regularizare nr.1287 din 15 octombrie 2019 și obligarea restituirii sumei de 389731,06 lei încasate în baza acestei decizii (f.d. 2-4).

Cu trimitere la dispozițiile art.127¹³, art.181¹ din Codul vamal, instanțele de judecată au precizat că potrivit aceste norme de drept acordă dreptul organelor vamale de-a efectua controlul ulterior și de întocmire a actelor corespunzătoare conform acestuia, cu mențiunea de respectare a termenului stabilit la art.127 alin.(10) din Codul vamal, care este de 4 ani, și care, la caz, a fost respectat, având în vedere faptul că importul mărfurilor a fost realizat în luna octombrie - noiembrie 2015, iar controlul a fost efectuat în luna august 2018, cu emiterea actului contestat la data de 15 octombrie 2019.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare au notat că prin Hotărârea Guvernului nr.1140 din 02 noiembrie 2005, a fost aprobat Regulamentul de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova. Capitolul doi al actului normativ menționat, reglementează dispozițiile specifice regimurilor și altor destinații vamale, cu mențiunea de la secțiunea nr.1, ce implică regimul de import al mărfurilor.

La fel, instanțele au reținut că în speță se atestă dreptul organului vamal de-a acționa conform actelor analizate prin prisma art.202¹, 202², 202⁷, 202⁹ din Codul vamal.

Astfel, conform deciziei de regularizare, reținând actele conform procesului-verbal de reverificare, s-a stabilit suma totală a obligațiilor vamale spre încasare de 389731,06 lei (f.d. 181, dosar administrativ).

Din cele menționate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au considerat acțiunea depusă de SRL „Sorinlux” ca fiind neîntemeiată, or, actele care au stat la baza emiterii deciziei de regularizare, au fost apreciate corect de către Biroul Vamal Centru, iar reclamanta nu a prezentat probe incontestabile care ar dovedi contrariul celor constatate de organul vamal.

Din cele menționate, instanțele de judecată au stabilit că la caz nu se atestă temei legal de a anula decizia de regularizare contestată de SRL „Sorinlux”, deoarece la momentul depunerii declarației vamale programul „Asycuda Word” funcționa și că la acel moment nu a apărut nicio eroare de diminuare a valorii mărfii în vamă. Or, chiar și în condițiile recepționării de programul organului vamal a declarației vamale, aceasta nu exclude dreptul organului vamal de control ulterior, conform modului la caz, iar în situația constatărilor circumstanțelor conform celor din speță, să întocmească o decizie prin care să regularizeze situația.

Nu a fost reținut argumentul SRL „Sorinlux” precum că organul vamal ilegal, neîntemeiat și contrar procedurii stabilite, a emis procesul-verbal nr.XXXXX din 27 septembrie 2019, peste un termen de mai mult de un an după întocmirea procesului-verbal nr.XXXXX din 14 august 2018. Or, conform art.127 alin.(10) din Codul vamal, termenul de prescripție pentru determinarea obligațiilor vamale este de 4 ani, calculat conform art.202/5 alin.(2).

Astfel, în speță nu s-a constatat încălcarea termenului de prescripție, or, reverificările au fost efectuate de organul vamal în privința declarațiilor vamale din 22 octombrie 2015 și 05 noiembrie 2015, adică cu respectarea termenului de 4 ani.

Mai mult, organul vamal prin prisma normelor enunțate dispune de dreptul la control ulterior, care se efectuează conform procedurii stabilite de Codul vamal și HG nr. 1140 din 02 noiembrie 2005, cu întocmirea actelor corespunzătoare, iar în caz de stabilire a neconcordanțelor să regularizeze situația prin decizie de regularizare.

Cu atât, prin contrapunerea actelor prezentate de reclamant la depunerea celor două declarații vamale de import din 22 octombrie 2015 și 05 noiembrie 2015 și valorii mărfii importate conform acestora cu actele prezentate de autoritățile turce, s-a stabilit neconcordanță, iar aceasta implică dreptul pârâtului de a regulariza situația și de a impune reclamantului la achitarea suplimentară a dreptului de import.

Pe final, instanțele de judecată au concluzionat că în condițiile în care s-a constatat că actul administrativ contestat – decizia de regularizare nr.1287 din 15 octombrie 2019, este legal, iar SRL „Sorinlux” nu a prezentat probe ce ar răsturna prezumția de legalitate a acestuia, urmează a fi respinsă și pretenția subsecventă privind restituirea sumei de 389731,06 lei încasată în baza actului administrativ contestat.

La 22 noiembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, SRL „Sorinlux”, reprezentată de avocata Natalia Covaliov, a depus recurs împotriva deciziei instanței de

apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 01 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 29 octombrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

În susținerea recursului SRL „Sorinlux”, reprezentată de avocata Natalia Covaliov, a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, apreciind arbitrar probele administrate, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

A indicat recurenta că instanța de apel nu i-a notificat decizia recurată, cu care a luat cunoștință abia la 22 noiembrie 2021, fapt ce rezultă din inscripția efectuată la actele cauzei.

De asemenea, a reținut că la perfectarea declarațiilor vamale a prezentat brokerului vamal toate actele necesare efectuării devamării și calculării drepturilor de import. La rândul său, brokerul vamal a întocmit declarația vamală, iar colaboratorii Biroului Vamal au recepționat și validat declarațiile vamale, verificând codul mărfurilor și au acordat liberul de vamă.

Consideră că colaboratorii vamali, fiind profesioniști în domeniul vămii, urmau să verifice corectitudinea întocmirii declarației vamale.

Mai mult, prin decizia de regularizare nu au fost constatate încălcări, dimpotrivă a fost modificată valoarea statistică, ceea ce nu constituie un argument întemeiat.

La momentul întocmirii și validării declarației vamale programul Asycuda World era în funcțiune și putea fi verificată valoarea statistică la acel moment.

În opinia recurente, este inechitabil aplicarea valorii statistice din octombrie 2017, la mărfurile importate în martie 2016, or, este evident că prețurile pe parcursul unui an s-au majorat inclusiv și la vânzător.

A subliniat că Biroul Vamal Centru inițial a făcut un control și a întocmit procesul-verbal nr.XXXXXX din 14 august 2018, în baza căruia nu a fost întocmită nicio decizie de regularizare. Însă, ulterior, după expirarea termenului de emitere a actului administrativ, ilegal, neîntemeiat și contrar procedurii stabilite, organul vamal a întocmit 27 septembrie 2019 un alt proces-verbal nr.XXXXXX, peste mai mult de un an de zile, pentru a se repune în termen de emitere a unui act administrativ. Cu atât mai mult, art.60 din Codul administrativ prevede un termen nu mai mare de 90 de zile pentru desfășurarea procedurii administrative.

Distinct, recurenta a reținut că în urma examinării cauzei penale, prin ordonanța din 30 iunie 2020 a procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, a fost clasată cauza penală nr.XXXXXX pe motivul lipsei elementelor infracțiuni prevăzute la art.248, 249 din Codul penal.

La 17 decembrie 2021 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Biroului Vamal Centru copia recursului depus de SRL „Sorinlux”, reprezentată de avocata Natalia Covaliov, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 174).

La 24 decembrie 2021 Biroul Vamal Centru a depus referință, solicitând să fie declarat inadmisibil recursul depus de SRL „Sorinlux”, deoarece nu se încadrează în temeiurile de admitere al acestuia prevăzute de lege.

Examinând admisibilitatea recursului, în raport cu actele cauzei și obiecțiile din referința depusă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios

administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin.(2).

Conform art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art. 195 din Codul administrativ potrivit cărora procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor,

cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Potrivit art.223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114.

În conformitate cu art.96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Din dispozițiile art. 97 alin. (1) și (3) din Codul administrativ, rezultă că, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Iar, reieșind din prevederile art. 109 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Din actele cauzei cert rezultă că la 01 iunie 2021 Curtea de Apel Chișinău a pronunțat, în ședință publică, dispozitivul deciziei (f.d. 133-134).

Actele cauzei nu atestă date când a fost expediat dispozitivul deciziei instanței de apel în adresa participanților la proces, inclusiv SRL „Sorinlux” și avocatei acesteia Natalia Covaliov.

Totodată, din scrisoarea instanței de apel rezultă că la 10 august 2021 Curtea de Apel Chișinău a expediat decizia integrală din 01 iunie 2021 la adresa juridică a SRL „Sorinlux” situată în: XXXXX, precum și la adresa juridică a Cabinetului Avocatului „Natalia Covaliov” amplasată în: XXXXX (f.d.143).

Se reține că adresele juridice menționate supra au fost indicate în cererea de chemare în judecată și cererea de apel, inclusiv și în mandatul avocațial (f.d. 2, 21, 89, 94).

Din avizul poștal de recepție nr.DS8003395751AS se confirmă faptul că avocata Natalia Covaliov a recepționat decizia motivată a instanței de apel, încă la data de 06 septembrie 2021 (f.d. 144). Informația respectivă se regăsește inclusiv și pe pagina oficială web a ÎS „Poșta Moldovei”, la compartimentul „Track&Trace”: XXXXX.

Totodată, ține de menționat că corespondența destinată SRL „Sorinlux” a fost restituită instanței de apel la 07 septembrie 2021 cu mențiunea „nereclamată” (f.d. 146).

La acest capitol, instanța de recurs reține că potrivit pct.2 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.1457 din 30 decembrie 2016, prin noțiunea de *trimitere nereclamată* – se înțelege trimitere poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia.

Distinct se reține că decizia motivată din 01 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată inclusiv pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată: www.instante.justice.md, la data de 11 august 2021.

Din cele menționate, se atestă faptul că termenul de 30 de zile prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ, pentru prezentarea motivării recursului, a început să curgă începând cu data de 07 septembrie 2021 (marți), ziua imediat următoare de la data notificării avocatei Natalia Covaliov a deciziei integrale a instanței de apel, și care urma să expire la data de 06 octombrie 2021 (miercuri) inclusiv.

În pofida celor enunțate supra, avocata Natalia Covaliov în interesele SRL „Sorinlux” a depus recursul împotriva deciziei instanței de apel cu încălcarea evidentă a termenului legal de 30 de zile prevăzut la art. 245 din Codul administrativ. Or, termenul-limită de prezentare a recursului a expirat la 06 octombrie 2021 inclusiv, pe când acesta a fost depus tocmai la 22 noiembrie 2021.

Nu poate fi reținut argumentul recurenteii precum că instanța de apel nu i-a notificat decizia recurată, cu care a luat cunoștință abia la 22 noiembrie 2021, fapt ce rezultă din inscripția efectuată la actele cauzei. Or, acest deziderat vine în contradicție cu actele cauzei și cele menționate supra.

De altfel, SRL „Sorinlux”, începând cu data de 07 septembrie 2021 – până la 06 octombrie 2021 inclusiv, a dispus de suficient timp de a-și valorifica dreptul de a prezenta recursul în interiorul termenului legal prevăzut la art. 245 din Codul administrativ. Or, fiind cele interesate de soluționarea cauzei în ordine de recurs, SRL „Sorinlux” și reprezentantul său, avocata Natalia Covaliov, trebuiau să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja dreptul de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, prin efectuarea actului de procedură până la expirarea termenului prevăzut de lege, la caz, prin depunerea recursului în conformitate cu art.245 din Codul administrativ. Drept consecință, intervenind aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art.246 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, de declarare a recursului inadmisibil.

Conform art.24 alin.(1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Bună-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs prevăzut la art.245 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca și consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Totodată, conform art.47 alin.(1) și (3) din Codul administrativ, acțiunile procedurale întreprinse de reprezentantul împuternicit se atribuie participantului reprezentat. Culpă reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat.

Din cele constatate rezultă că, nerespectarea termenului de depunere a recursului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv și indiferent al SRL „Sorinlux” și a avocatului Natalia Covaliov, care trebuiau să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale. Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza *Ponomaryov vs Ucraina*, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. În acest caz Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

În atare circumstanțe, declararea recursului depus de SRL „Sorinlux”, reprezentată de avocata Natalia Covaliov, ca fiind inadmisibil este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de SRL „Sorinlux”, reprezentată de avocata Natalia Covaliov, ca inadmisibil.

Conform art.230, 245 și art.246 alin.(1) și (2) lit.e) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de SRL „Sorinlux”, reprezentată de avocata Natalia Covaliov, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecători

Iurie Bejenaru

Aliona Miron